

Z tmy do svetla

PRACOVNÝ LIST Č.9

JEŽIŠ, CHLIEB ŽIVOTA

PODNETY K PRÍPRAVE NA BIBLICKÚ SÚŤAŽ BIBLIA PRE VŠETKÝCH 2021

**BIBLIA PRE
VŠETKÝCH 2021**

**DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD
BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY**

Jn 6, 22-65

Na druhý deň si zástup, čo zostal na druhom brehu mora, všimol, že tam bola iba jedna loďka a že Ježiš nenastúpil na loď so svojimi učeníkmi, ale že sa učenici odplavili sami. A z Tiberiady prišli iné lode k miestu, kde jedli chlieb, keď Pán vzdával vďaky. No zástup zbadal, že tam nie je ani Ježiš ani jeho učenici. Preto aj oni nastúpili na loďky, prišli do Kafarnauma a hľadali Ježiša. Keď ho na druhom brehu mora našli, povedali mu: „Rabbi, kedy si sem prišiel?“

Ježiš im odpovedal: „Veru, veru, hovorím vám: Nehľadáte ma preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili ste sa. Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život, a ten vám dá Syn človeka. Lebo jeho označil Otec, Boh, svojou pečatou.“ Povedali mu: „Čo máme robiť, aby sme konali Božie skutky?“ Ježiš im odpovedal: „Boží skutok je veriť v toho, ktorého on poslal.“

Povedali mu: „Aké znamenie urobíš, aby sme videli a uverili ti? Čo urobíš? Naši otcovia na púšti jedli mannu, ako je napísané: „Dal im jesť chlieb z neba.“ Ježiš im odvetil: „Veru, veru, hovorím vám: Nie Mojžiš vám dal chlieb z neba, ale môj Otec vám dáva pravý chlieb z neba. Lebo Boží chlieb je ten, ktorý zostúpi z neba a dáva svetu život.“ Povedali mu: „Pane, vždy nám dávaj taký chlieb.“ Ježiš im povedal: „Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť. Ale už som vám povedal: Aj ste ma videli, a neveríte. Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne. A toho, kto prichádza ku mne, neодоžením, lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho ktorý ma poslal. A vôľa toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň. Lebo vôľa môjho Otca je, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň.“

Židia na neho šomrali, lebo povedal: „Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba,“ a hovorili: „Vari to nie je Ježiš, Jozefov syn, ktorého otca a matku poznáme? Ako teda hovorí: „Zostúpil som z neba?!“

Ježiš im odpovedal: „Nešomrite medzi sebou! Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal. A ja ho vzkriesim v posledný deň. U Prorokov je

napísané: „Všetkých bude učiť sám Boh.“ A každý, kto počul Otca a dal sa poučiť, prichádza ku mne. Nie že by bol niekto videl Otca; iba ten, ktorý je od Boha, videl Otca. Veru, veru, hovorím vám: Kto verí, má večný život.

Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli. Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.“

Židia sa hádali medzi sebou a hovorili: „Ako nám tento môže dať jesť svoje telo?!” Ježiš im povedal: „Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky.“

Toto povedal v synagóge, keď učil v Kafarnaume. Keď to počuli jeho učeníci, mnohí z nich povedali: „Tvrdá je to reč! Kto to môže počúvať?!” Ježiš vedel sám od seba, že jeho učeníci na to šomrú, a opýtal sa ich: „Toto vás pohoršuje? A čo až uvidíte Syna človeka vystupovať ta, kde bol predtým? Duch oživuje, telo nič neosoží. Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život. Ale niektorí z vás neveria.“ Lebo Ježiš od počiatku vedel, ktorí neveria a kto ho zradí. A povedal: „Preto som vám hovoril: Nik nemôže prísť ku mne, ak mu to nedá Otec.“

Odporúčaná metóda práce s Božím slovom: metóda Bludesh

POROZUMENIE TEXTU

SLOVNÍK

More – Má rôzne názvy: Tiberiadske jazero, Genezaretské jazero/more, Galilejské more/jazero, Kineretské jazero/more - je to najväčšie izraelské sladkovodné jazero.

Manna - je to pokrm, ktorý dal Boh Izraelitom na púšti. Bola prípravou pre pravý chlieb z neba - Eucharistiu.

Živý chlieb, chlieb z neba – Ježiš sám seba nazýva živým chlebom, ktorý zostúpil z neba.

Synagóga - židovská modlitebňa, kde sa zhromažďovali na modlitbu a čítanie tóry a prorokov.

Šomrať, reptáť - proti niečomu prejavovať nespokojnosť.

Ludia sa nemajú usilovať o pominuteľný pokrm, tzn. nemajú hľadať Ježiša kvôli „telesnému nasýteniu“.

Na požiadavku viery odpovedajú reptaním, podobne ako ich otcovia na púšti (Ex 15,24; 16,2.7.12). Je to považované za prejav neviery, za neposlušnosť.

Na pozadí tvrdenia, že otcovia jedli mannu a zomreli na púšti, vyniká trvalá účinnosť chleba života. Jedli mannu, ale do zaslúbenej zeme nevošli, lebo neposlúchali Hospodina.

Ježiš neberie späť svoj výrok, ktorý vyvoláva u Židov nevôľu. Naopak tento výrok priostruje: „keď nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život“. Priam revolučne znie veta „jesť telo a piť krv“: veď to bolo zakázané v SZ (Gn 9,4; Lv 3,17; Dt 12,23)!

Celé rozprávanie o chlebe života je príprava na pochopenie daru Eucharistie.

SÚVISLOSTI V PÍSME

k Jn 6,27: „Oj, všetci smädní, podte k vodám, a ktorí nemáte peňazí, podte, kupujte a jedzte, podte, kupujte bez peňazí, bezplatne víno a mlieko! Čo vážite striebro za to, čo nie je chlieb a svoju robotu za to, čo nesýti? Počúvajte ma a budete jesť dobroty, v hojnosti sa bude kochať vaša duša“ (Iz 55,1-2).

k Jn 6,30: „Tu prišli k nemu farizeji a saduceji a pokúšali ho. Žiadali ho, aby im ukázal znamenie z neba. Ale on im povedal: „... Zlé a cudzoložné pokolenie žiada znamenie, ale znamenie nedostane, iba ak znamenie Jonášovo.‘ Nechal ich tam a odišiel.“ (Mt 16,1.4).

k Jn 6,31: „Vtedy Pán hovoril Mojžišovi: ‚Hľa, ja vám dám padať chlieb z neba! Ľud nech potom vychádza a nech si zbiera, koľko bude potrebovať na deň!‘“ (Ex 16,4).
„...a pršala im manna za pokrm a dal im chlieb z neba“ (Ž 78,24).

k Jn 6,34: „Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať“ (Jn 4,15).

k Jn 6,35: „Podte a jedzte z môjho pokrmu a pite z vína, čo som namiešala“ (Prís 9,5).

k Jn 6,38: „Ježiš im povedal: „Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal a dokončiť jeho dielo“ (Jn 4,34).

„Ja nemôžem nič robiť sám od seba. Súdim, ako počujem. A môj súd je spravodlivý, lebo nehľadám svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal“ (Jn 5,30).

k Jn 6,39: „Ja im dávam večný život. Nezahynú nikdy a nik mi ich nevytrhne z ruky. Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší od všetkých a nik ich nemôže Otcovi vytrhnúť z ruky“ (Jn 10,28-29).

„Kým som bol s nimi, ja som ich zachovával v tvojom mene, ktoré si mi dal. Ochránil som ich a nikto z nich sa nestratil, iba syn zatratenia, aby sa splnilo Písmo“ (Jn 17,12).

„Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“ (Jn 3,16).

k Jn 6,41-42: „Prišiel do svojej vlasti a učil ich v synagóge. Oni sa divili a hovorili: „Skade má tento takú múdrosť a zázračnú moc? Vari to nie je tesárov syn? Nevolá sa jeho matka Mária a jeho bratia Jakub a Jozef, Šimon a Júda? A nie sú u nás všetky jeho sestry? Skadeže má toto všetko?“ A pohoršovali sa na ňom“ (Mt 13,54-57a).

k Jn 6,45: „Všetky tvoje dietky budú učeníkmi Pána...“ (Iz 54, 13). „Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca“ (Jer 31,33).

„A pomazanie, ktoré ste od neho dostali, ostáva vo vás a nepotrebuje, aby vás niekto poučal. Ale ako jeho pomazanie vás poučá o všetkom - a je pravdivé, nie je lžou - teda ako vás poučilo, ostávate v ňom“ (1Jn 2,27).

k Jn 6,46: „Moju tvár nemôžeš vidieť, lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive“ (Ex, 33,30).

„Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodený Boh, ktorý je v lone Otca, ten o ňom priniesol zvesť“ (Jn 1,18)

„Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá“ (1Jn 4,12).

k Jn 6,51: „Potom vzal chlieb a vzdával vďaky, lámal ho a dával im, hovoriac: „Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. Toto robte na moju pamiatku“ (Lk 22,19).

k Jn 6,53: „V ňom bol život a život bol svetlom ľudí“ (Jn 1,4). „A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami“ (Jn 1,14a).

k Jn 6,56: „Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť“ (Jn 15,4-5).

k Jn 6,57: „Lebo ako Otec má život sám v sebe, tak dal aj Synovi, aby mal život sám v sebe“ (Jn 5,26).

k Jn 6,60-61: „Veru, veru, hovorím ti: Hovoríme o tom, čo poznáme, a svedčíme o tom, čo sme videli, a neprijímate naše svedectvo“ (Jn 3,11).

„A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe“ (Jn 12,32).

k Jn 6,63: „Ani ja som ho nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstiť vodou, mi, povedal: „Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočinúť na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým““ (Jn 1,33).

„Lebo ja som nehovoril sám zo seba, ale Otec, ktorý ma poslal, ten mi prikázal, čo mám povedať a čo mám hovoriť. A viem, že jeho príkaz je večný život. Čo teda hovorím, hovorím tak, ako mi povedal Otec“ (Jn 12,49-50).

SÚVISLOSTI U OTCOV A V UČENÍ CIRKVI

Ján Zlatoústý, Komentár k Jánovi A predsa, hoci prišli po takom veľkom zázraku, nespýtali sa ho, ako prešiel, ani sa o to nestarali; nasleduje totiž 25 keď ho na druhom brehu mora našli, povedali mu: Rabbi, kedy si sem prišiel? Ibaže by niekto povedal, že miesto „ako“ tu povedali „kedy.“ Na tomto tiež možno vidieť ich ľahkovážnosť. Keď povedali „to je ten prorok,“ snažili sa ho zmocniť a urobiť kráľom. A keď ho napokon našli, nič také ich ani nenapadne.

Augustín, Ten, čo sa utiahol na vrch pred zástupmi, s tými istými zástupmi teraz hovorí. Teraz nech ho chytia, teraz nech ho urobia kráľom. On však po tajomnom zázraku prednáša i reč, a tým, čo nasýtil brucho chlebmi, sýti myseľ rečami.

Alcuin Ten, čo dal príklad, ako treba utekať pred chválou a pozemskou vládou, dáva príklad učiteľom, s akou vytrvalosťou majú ohlasovať.

Ján Zlatoústý, Komentár k Jánovi Nie vždy je však miernosť a vlúdnosť užitočná. Keď je žiak lenivý a ťažkopádny, treba ho popchnúť. A Boží Syn to tu aj robí. Zástupom, ktoré prišli a líškali sa mu slovami „Učiteľ, kedy si sem prišiel?“ ukazuje, že netúži po cti od ľudí, ale hľadá len na ich spásu. Preto im prísne odpovedá, aby ich nielen napomenul, ale aby aj odhalil ich zmýšľanie; preto nasleduje 26 Ježiš im odpovedal: Veru, veru, hovorím vám: Nehľadáte ma preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtli ste sa.

Augustín Ako keby povedal: hľadáte ma kvôli telu, nie kvôli Duchu.

Ján Zlatoústý Niektorí lenivci, ktorí chcú, aby ich živili iní, zneužívajú toto slovo, a preto treba uviesť Pavlov výrok: kto kradol, nech už nekradne, ale radšej nech pracuje a vlastnými rukami zarába, aby mal z čoho dať núdznemu (Ef 4,28). A aj on sám, keď prišiel do Korintu, zostal u Akvilu a Priscily a pracoval (Sk 18,1-3). Keď teda hovorí „neháňajte sa za pomínutelným pokrmom,“ nechce tým povedať, že treba leňošiť, ale že treba pracovať a dávať. To je nepomínutelný pokrm. Zháňanie sa za pomínutelným pokrmom znamená zaopatrováť sa svetskými vecami. Povedal to teda preto, že sa ani trochu nestarali o vieru, ale chceli si len bezpráčne naplniť brucho. To správne nazval pomínutelným chlebom.

Augustín, Traktáty na Jánovo evanjelium Alebo inak. Pán Ježiš sa vyhlásil za vyššieho než bol Mojžiš, lebo Mojžiš sa neodvážil povedať o sebe, že dá pokrm, ktorý nepominie. Hľadeli teda na to, aké veľké veci urobil Mojžiš, a chceli, aby sa stalo ešte čosi väčšie; ako keby povedali: ty sľubuješ pokrm, ktorý nepominie, a nerobíš ani to, čo Mojžiš. On nedal jačmenné chleby ale mannu z neba.

Augustín Veľká chvála na milosť: nik nepríde, ak nie je pritiahnutý. Nechci súdiť, koho tiahne a koho nie, prečo tohto tiahne a tamtoho nie, ak nechceš prísť k omylu. Len prijmi a pochop. Ak nie si tiahnutý, modli sa, aby si bol.

Augustín A keďže sa pýšili mannou, dodáva 49 vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli. „Vaši otcovia,“ lebo sa im podobáte. Šomrajúci synovia šomrajúcich otcov. Ved' tento ľud vraj najväčšmi urazil Boha vtedy, keď proti nemu šomral. Pomreli preto, lebo verili len tomu, čo videli, a čo nevideli, tomu neverili ani nerozumeli.

Augustín Z neba zostúpila aj manna. No manna bola tieňom, on je pravda.

Teofylakt A keď hovorí „ktorý ja dám,“ ukazuje svoju moc. Lebo nebol ukrižovaný ako otrok, menší ako Otec, ale dobrovoľne. Ved' aj keď sa hovorí, že ho Otec dal, predsa sa dal aj on sám. A všimni si, že chlieb, ktorý prijímame vo sviatosti, nie je len obrazom Kristovho tela, ale je to pravé telo Kristovo. Lebo nepovedal „chlieb, ktorý ja dám, je obrazom môjho tela,“ ale „je moje telo.“ Tento chlieb sa vďaka sviatosťnému požehnaniu nevýslovnými slovami a prebývaním Ducha Svätého premieňa na telo Kristovo. Prečo však nevidíme telo? Lebo keby sme videli telo, pri jeho prijímaní by nás prenikla hrôza. Preto aby zostúpil k našej slabosti, vidíme sviatosťný pokrm taký, ako prislúcha nášmu zvyku. A vydal svoje telo za život sveta, lebo svojou smrťou premohol smrť. Za život sveta bolo podľa mňa aj zmŕtvychvstanie: lebo Pánova smrť pripravila celému ľudskému rodu všeobecné zmŕtvychvstanie.

Béda Židia si mysleli, že Pán rozdelí svoje telo na kúsky a dá im jesť. Preto sa hádali, lebo nechápali.

Ján Zlatoústý, Komentár k Jánovi Keďže teda hovorili, že je to nemožné (a síce že im dá jesť svoje telo), ukazuje, že je to nielen možné, ale i veľmi potrebné: 53 Ježiš im povedal: Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život.

Augustín Ako keby povedal: neviete síce, ako jesť tento chlieb a akým spôsobom sa požíva, no predsa ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život.

Augustín A aby sa nehádali, keby pod tým chápali tento život, dodal ďalej má večný život. Kto teda neje tento chlieb a nepije túto krv, ten ho nemá. Časný život bez nich ľudia môžu mať, no večný nijakým spôsobom nemôžu. Tento pokrm nie je taký, aký prijímame na udržanie tohto časného života: kto ho nebude prijímať síce, nebude žiť, no predsa neplatí, že kto ho prijíma, bude žiť. Môže sa totiž stať, že mnohí, čo ho prijímajú, zomrú buď na chorobu, na starobu alebo nejakou náhodou. Pri tomto pokrme a nápoji, pri Pánovom tele a krvi, to tak nie je: kto ich neprijíma, nemá život, a kto ich prijíma, má život, a to dokonca večný.

Teofylakt Lebo to nie je telo obyčajného človeka, ale Boha, ktoré dokáže človeka zbožštiť, keď ho akoby naplní božstvom.

Augustín To, že pomreli, máme chápať tak, že nemajú večný život. Ved' aj tí, čo jedia Krista, určite časne zomrú, no žijú naveky, lebo Kristus je večný život.

Ján Zlatoústý Lebo ak ich bolo možné štyridsať rokov udržiavať pri živote bez žatvy, obilia a pod., oveľa jednoduchšie to bude môcť spraviť teraz duchovným pokrmom, ktorého bol tamten predobrazom. A často sľubuje život, lebo ľuďom nič nie je také

príjemné: preto sa aj v Starom zákone sľubuje dlhý život, no tento život nemá konca. Zároveň tým tiež chce ukázať, že v tomto čase zrušil rozsudok smrti uvalený za hriech, a sľubuje večný život.

KKC 698: Pečať je symbol blízky symbolu pomazania. Ved' Kristus je ten, ktorého „označil Boh svojou pečaťou“ (Jn 6,27), a v ňom Otec aj „nás označil svojou pečaťou“ (2Kor 1,22). Pretože obraz pečate (po grécky sphragis) označuje nezmazateľný účinok pomazania Duchom Svätým vo sviatosťiach krstu, birmovania a posvätného stavu, bol použitý v niektorých teologických tradíciách na vyjadrenie nezmazateľného „znaku“, vtlačeného týmito tromi sviatosťami, ktoré sa nemôžu opakovať.

KKC 1296: Sám Kristus vyhlasuje, že ho Otec označil svojou pečaťou (Jn 6,27). Aj kresťan je označený pečaťou: „Boh nás i vás posilňuje pre Krista, on nás pomazal, on nás označil svojou pečaťou a vložil nám do srdc závdavok Ducha“ (2Kor 1,21-22). Táto pečať Ducha Svätého znamená, že kresťan úplne patrí Kristovi, že je navždy v jeho službe, ale aj to, že má prislúbenie Božej ochrany vo veľkej eschatologickej skúške.

KKC 1094: Práve na tejto harmónii dvoch Zákonov sa rozvíja Pánova veľkonočná katechéza a potom aj katechéza apoštolov a cirkevných Otcov. Táto katechéza odhaľuje, čo zostávalo skryté v litere Starého zákona – Kristovo tajomstvo. Volá sa „typologická“, lebo zjavuje Kristovu novosť, vychádzajúc z „predobrazov“ (typov), ktoré ju zvestovali skutkami, slovami a symbolmi prvej Zmluvy. Týmto „novým čítaním“, čiže chápaním v Duchu pravdy, vychádzajúc od Krista, sa predobrazy objasňujú. Tak potopa a Noemov koráb boli predobrazmi spásy prostredníctvom krstu; takisto nimi boli aj oblak a prechod cez Červené more; voda zo skaly bola predobrazom Kristových duchovných darov; manna na púšti bola predobrazom Eucharistie, ktorá je „pravý chlieb z neba“ (Jn 6,32).

KKC 606: Boží Syn, ktorý „nezostúpil z neba, aby... plnil svoju vôľu, ale vôľu“(517) Otca, ktorý ho „poslal“ (Jn 6,38), „keď prichádza na svet, hovorí: .... Hľa, prichádzam... aby som plnil tvoju vôľu, Bože!... V tejto vôli sme posvätení obetou tela Krista Ježiša raz navždy“ (Hebr 10,5-10). Syn si od prvej chvíle svojho vtelenia osvojuje Boží plán spásy vo svojom vykupiteľskom poslaní: „Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokončiť jeho dielo“ (Jn 4,34). Ježišova obeta „za hriechy celého sveta“ (1Jn 2,2) je výrazom jeho spoločenstva lásky s Otcem: „Otec ma preto miluje, že ja dávam svoj život“ (Jn 10,17). „Svet má poznať, že milujem Otca a robím, ako mi prikázal Otec“ (Jn 14,31).

KKC 989: Pevne veríme a pevne dúfame, že ako Kristus naozaj vstal z mŕtvych a žije naveky, aj spravodliví budú po svojej smrti naveky žiť (Jn 6,39-40) so vzkrieseným Kristom a že on ich vzkriesi v posledný deň. Naše vzkriesenie bude, takisto ako jeho vzkriesenie, dielom Najsvätejšej Trojice. „Keď vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás“ (Rim 8,11).

KKC 994: Ba viac, Ježiš spája vieru vo vzkriesenie so svojou osobou: „Ja som vzkriesenie a život“ (Jn 11,25). Sám Ježiš vzkriesi v posledný deň tých, ktorí v neho uverili (por. Jn 6,40) a ktorí jedli jeho telo a pili jeho krv (por. Jn 6,54). Už teraz dáva znamenie a záruku vzkriesenia, keď vracia život niektorým mŕtvym a tým zvestuje svoje vlastné zmŕtvychvstanie, ktoré však bude patriť do iného poriadku. O tejto jedinečnej udalosti hovorí ako o „znamení proroka Jonáša“ (Mt 12,39), ako o znamení chrámu: predpovedá, že vstane z mŕtvych na tretí deň po tom, čo ho zabijú.

KKC 259: Celý Boží poriadok spásy, ako dielo spoločné a zároveň osobné, dáva poznať aj osobitnú vlastnosť božských osôb, aj ich jedinú prirodzenosť. Aj celý kresťanský život je spoločenstvom s každou z božských osôb, ale ich vôbec neoddeľuje. Kto oslavuje Otca, robí to skrze Syna v Duchu Svätom; kto nasleduje Krista, robí tak preto, že ho priťahuje Otec (por. Jn 6,44) a pohýna Duch Svätý.

KKC 151: Pre kresťana je viera v Boha neoddeliteľne spojená s vierou v toho, ktorého on poslal: v jeho milovaného Syna, v ktorom má zaľúbenie. Boh nám povedal, aby sme ho počúvali. Kristus sám povedal svojim učeníkom: „Veríte v Boha, verte aj vo mňa“ (Jn 14,21). V Ježiša Krista môžeme veriť preto, že on je Boh, Slovo, ktoré sa stalo telom: „Boha nikto nikdy nevidel; jednorodný Boh, ktorý je v lone Otca, ten o ňom priniesol zvesť“ (Jn 1,18). Keďže „videl Otca“ (Jn 6,46), on jediný ho pozná a má moc zjaviť ho.

KKC 1355: Pri prijímaní, ktoré predchádza modlitba Pána a lámanie chleba, veriaci prijímajú „chlieb z neba“ a „kalich spásy“, telo a krv Krista, ktorý dal seba „za život sveta“ (Jn 6,51): Pretože tento chlieb a toto víno boli podľa starodávneho vyjadrenia „eucharizované“ (sv. Augustín), „tento pokrm sa u nás volá Eucharistia a nesmie sa na nej zúčastniť nik, iba ten, kto verí, že je pravda, čo učíme, a bol obmytý kúpeľom na odpustenie hriechov a na znovuzrodenie a žije tak, ako [nám] to zanechal Kristus“ (sv. Justín).

KKC 1524: Tým, čo opúšťajú tento život, Cirkev poskytuje okrem pomazania chorých aj Eucharistiu ako viatikum („pokrm na cestu“). Prijatie Kristovho tela a krvi v tejto chvíli prechodu k Otcovi má osobitný význam a dôležitosť. Je semenom večného života a silou vzkriesenia podľa Pánových slov: „Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (Jn 6,54). Eucharistia, sviatosť zosnulého a vzkrieseného Krista, je v tomto prípade sviatosťou prechodu zo smrti do života, z tohto sveta k Otcovi.

KKC 787: Ježiš si už od začiatku vzal učeníkov za spoločníkov života; zjavil im tajomstvo Kráľovstva; dal im účasť na svojom poslaní, na svojej radosti i na svojom utrpení. Ježiš hovorí o ešte dôvernejšom spoločenstve medzi sebou a tými, čo ho budú nasledovať: „Ostaňte vo mne a ja ostanem vo vás... Ja som vinič, vy ste ratolesti“ (Jn 15,4-5). A oznamuje tajomné a skutočné spoločenstvo medzi svojim telom a naším telom: „Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom“ (Jn 6,56).

KKC 1391: Prijímanie prehlbuje naše zjednotenie s Kristom. Prijímanie Eucharistie prináša ako hlavné ovocie dôverné zjednotenie s Ježišom Kristom. Ved' Pán hovorí: „Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom“ (Jn 6,56). Život v Kristovi má svoj základ v eucharistickej hostine: „Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa“ (Jn 6,57). „Keď veriaci prijímajú na [Pánove] sviatky Synovo telo, ohlasujú si navzájom dobrú zvesť, že je daný závdavok života, ako keď anjel povedal Márii [Magdaléne]: ‚Kristus vstal z mŕtvych!‘ Hľa, aj teraz sa udeľuje život a vzkriesenie tomu, kto prijíma Krista.“

KKC 1509: „Chorých uzdravujte“ (Mt 10,8). Túto úlohu dostala Cirkev od Pána a snaží sa ju plniť jednak starostlivosťou o chorých, jednak prosebnou modlitbou, ktorou ich sprevádza. Verí v oživujúcu prítomnosť Krista, lekára duše i tela. Táto prítomnosť osobitne pôsobí prostredníctvom sviatostí a celkom osobitným spôsobom skrze Eucharistiu, chlieb, ktorý dáva večný život (por. 6,54.58) a ktorého spätosť s telesným zdravím naznačuje svätý Pavol.

KKC 1336: Prvá predpoveď Eucharistie učeníkov rozdelila, tak ako ich pohoršila predpoveď umučenia: „Tvrdá je to reč, kto to môže počúvať?!“ (Jn 6,60). Eucharistia a kríž sú kameňmi úrazu. Je to to isté tajomstvo a neprestáva byť príčinou rozdelenia. „Aj vy chcete odísť?“ (Jn 6,67). Táto Pánova otázka zaznieva cez stáročia ako výzva jeho lásky, aby ľudia spoznali, že on jediný má „slová večného života“ (Jn 6,68) a že prijať s vierou dar jeho Eucharistie znamená prijať jeho samého.

UŽIVOTNENIE

Zástupy „hľadali“ Ježiša, tak ako ho kedysi hľadali jeho prví učeníci, neskôr Judáš v Getsemani alebo Mária Magdaléna pri hrobe. Je dôležité hľadať Ježiša, ale dôležitejší je motív, pre ktorý to robím, lebo od toho závisí aj výsledok môjho hľadania. Je dôležité čítať Božie slovo. Ale aký je môj motív? Chcem vyhrať súťaž? Alebo chcem nájsť najväčší poklad svojho života? Nezabudnime: nájdeme len to, čo hľadáme.

Ak som úprimný, spoznám, že som jedným zo zástupu a Ježiša hadala viac moja núdz a ako moja láska. Hľadáme Pána, keď ho potrebujeme, keď si nevieme rady, keď nemáme dosť odvahy a sily pre „úzku bránu a strmú cestu“. Ježiš mi chce dať veľa a ja chcem odrobinky. Chce mi dať seba samého a ja ho vykazujem do úlohy pomocníka pri uskutočňovaní svojich plánov. Zastavme sa! Vyprázdňime svoje ruky a objímme svojho Spasiteľa!

„Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec“. Mohlo by nás to pomýliť. Ako keby už nebolo potrebné naše úsilie, len príťažlivá sila nebeského Otca. Don Dermek k tomu vraví: „Človeka možno priťahovať len ako človeka. Nie ako vec. Je priťahovaný ako slobodný so slobodným srdcom. Vo Velpiesni nájdeme slová: ‚Pobežíme za vôňou tvojich mastí...‘ Tvoja je vôňa, Pane, moje sú kroky.“ Čo v mojom srdci prekáža Božej príťažlivej sile? Čo ma zdržiava v mojom behu?

Sv. Ignác Antiochijský hovorí, že Eucharistia je „liek nesmrteľnosti, protilátkou smrti“. Ten, kto v Eucharistii prijíma Krista, nemusí čakať, kým bude na druhom svete, aby prijal večný život. V Eucharistii prijíma toho, ktorý je večný život: „zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám,“ hovorí apoštol Ján (1Jn 1,2). „On je ten Pravý, Boh a večný život“ (1Jn 5,20). Mnohí hľadajú rôzne prostriedky, ktorými si môžu predĺžiť život. Čo hľadám ja?

„Kto je moje telo a pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom.“ To je hlavný cieľ sv. prijímania. Nie sila, ktorú tam načerpám (hoci aj to je pravda). Najdôležitejší je ale Darca. Smerujeme k spoločenstvu života, ktoré je vlastné láske. Hovorí sa tu o prebývaní jedného v druhom. To je reálne spoločenstvo vo vzájomnej láske. Preto zvieratko, aj keby nešťastnou náhodou prehltlo Eucharistiu, nevojde do spoločenstva s Pánom, lebo ho nemiluje, nechápe a netúži po zjednotení sa s ním. Ako mnoho ľudí je pri sv. prijímaní podobných týmto nemým stvoreniam, lebo ani poriadne netušia čo robia! Keď pôjdem k sv. prijímaniu, vzbudím si vrúcnu túžbu po Ježišovi, po zjednotení sa s ním, po rozmnožení mojej lásky voči nemu.

„Aj pre nás má Pán pripravenú „tvrdú reč“. Skôr či neskôr ju vyriekne. Láska nemôže ušetriť „tvrdej reči“ tých, ktorých miluje. Boh nás nenecháva zabývať sa na jednom miestočku, vyžaduje, rozvracia naše priveľmi ľudské plány a stavia nás do situácií, ktorým nerozumieme. To je tá tvrdá reč. Ale nezabudnime, že aj reč z kafarnaumskej synagógy neuveriteľne zmäkla vo Večeradle. Aj tá tvrdá reč, ktorú nechceme prijať vo svojom živote raz zmäkne – ponorená do Božej prozreteľnosti, starostlivosti a lásky.

k veršu 26: V jednom príbehu som čítal: „Prvý deň po vstupe do zaslúbenej zeme Izraeliti povedali: „Aký je Boh dobrý!“ a v úžase začal spievať a tancovať. Na druhý deň povedali: „Aký je Boh dobrý, že nám dal túto zem!“ – a s úžasom obdivovali krajinu okolo seba. Na tretí deň povedali: „Aká dobrá je táto zem, ktorú nám Boh dal!“ – a obrátili svoj zrak smerom dolu. Na štvrtý deň hovorili: „Aká dobrá je táto zem!“ – a chamtivo pozerali okolo seba. Na piaty deň nehovorili nič, zabudli na Boha a so závišťou a nenávisťou pozerali na svojich blížnych.“ Keď prijímame od Pána Boha dary, nezabudnime neustále pozeráť na ich Darcu!

SEBAREFLEXIA

„Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život...“ Keď ide o duchovný život, o jeho zachovanie a rozvoj, snažím sa aspoň toľko, ako sa snažím o veci pozemského života?

„Ak nebudete jesť telo Syna človeka...“ Ako často pristupujem k sv. prijímaniu?

„Duch oživuje, telo nič neosoží?“ Čomu venujem väčšiu pozornosť?

„Aj vy chcete odísť?“ Boh túži len po slobodnej odpovedi, odpovedi lásky. Púta ma k Bohu strach pred peklom, alebo všetko rozpaľujúca láska?

MODLITBA

Pane Ježišu Kriste, pomôž mi správne rozlišovať v každodennom živote. Aby som si vyberal také správanie, také situácie, činnosti a žil také hodnoty, ktoré sú vhodným pokrmom pre moju dušu. Túžim po tom, aby môj život bol taký, ako tvoj. Dávaj sa mi poznať aj cez Tvoje slovo. A ono nech vo mne bohato prebýva. Amen.

Tvoje telo a Tvoja krv je pravý pokrm a pravý nápoj. Chcem ich, Pane, prijímať často a s veľkou úctou.

Ježišu, nechcem ti spôsobovať bolesť svojimi odchodmi spôsobenými hriechmi a pádmami. Pomôž mi slobodne sa rozhodovať pre to, čo je dobré pre mňa a pre to, čo teší teba, Ježišu. Amen.

ZAPAMÄTAJ SI

„Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň.“ (Jn 6,54)

KVÍZOVÉ OTÁZKY

1. Vyber správnu odpoveď

Genezaretské jazero sa nazývalo aj:

- A/ Tiberiadské more
- B/ Galilejské more
- C/ Mŕtve more

Mesto Tiberiada na západnom brehu Genezaretského jazera vystaval

- A/ cisár Tibérius
- B/ Konštantín Veľký
- C/ Herodes Antipas

Ježiš predniesol reč o Eucharistii v:

- A/ Jeruzaleme
- B/ synagóge
- C/ Kafarnaume

Pri zázračnom rozmnožení chleba Ježiš vystúpil na vrch a tam si sadol so svojimi učeníkmi. Blízko boli židovské sviatky Veľkej noci. O ktorú Veľkú noc Ježišovej verejnej činnosti ide?

- A/ prvá
- B/ druhá
- C/ tretia

Ako reagovali mnohí učenici na Ježišovu Eucharistickú reč?

- A/ uverili
- B/ oslavovali a chválili Boha
- C/ mnohí ho opustili a viac s ním nechodili

Vysvetli Ježišove výroky:

„Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život, a ten vám dá Syn človeka. Lebo jeho označil Otec, Boh, svojou pečatou.“ Čo mal na mysli „pečatou“ Ducha Svätého?

„A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.“

„Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život.“

Eucharistická reč

2. Doplň čísla

Vzdialenosť medzi Betsaidou a Kafarnaumom cez jazero asi ....., teda asi ..... hodiny cesty člnom.

Ako ďaleko veslovali učenici po mori, keď videli Ježiša kráčať po mori a blížiť sa k lodi...

Stadion je..... m

Rozmnoženie chleba:

- Filip odhadoval, že nebude stačiť ani za ..... denárov chleba, aby sa každému ušlo čo len kúsok.
- počet rozmnožených chlebov
- počet rozmnožených rýb
- počet nasýtených mužov
- počet košov, ktoré naplnili zvyšnými odrobinami

3. Kto povedal komu

„Usad'te ľudí!“

„Toto je naozaj ten prorok, ktorý má prísť na svet.“

„To som ja, nebojte sa!“

„Rabbi, kedy si sem prišiel?“

„Čo máme robiť, aby sme konali Božie skutky?“

„Boží skutok je veriť v toho, ktorého on poslal.“

4. Doplň chýbajúce slová do textu

„Ak nebudete jesť telo ..... a piť jeho krv, nebudete mať v sebe ..... . Kto je moje telo a pije moju krv, má večný ..... a ja ho vzkriesim v posledný ..... . Lebo moje telo je pravý ..... a moja krv je pravý ..... . Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý ..... a ja žijem z ....., aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. Toto je ten ....., ktorý zostúpil z ..... , a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky.“